

BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Standardi obrazovnih postignuća za kraj osnovnog obrazovanja

Opća predmetna kompetencija (OPK)

Učenici govore i pišu koristeći oba pisma, dajući prednost latinici, u različitim komunikativnim situacijama digitalnom okruženju, , primjenjujući književno-jezičku i pravopisnu normu. Njeguju kulturu dijaloga i poštuju osnovne norme komunikacije. Imaju razvijen rječnik i sposobni su koristiti jezik da bi iskazali svoje stvaralačke mogućnosti.

Primjenjuju osnovna znanja u tumačenju književnih i drugih umjetničkih djela iz bošnjačke, regionalne i svjetske baštine gradeći postepeno svoj estetski ukus. Čitanjem i doživljavanjem književnih djela razvijaju maštovitost, sposobnost istraživačkog promatranja, razumijevanja sebe i drugih, kritičko mišljenje; njeguje se moralno prosuđivanje, empatija i asocijativno povezivanje. Učenici čitaju i usmjereno pristupaju tumačenju različitih neumjetničkih tekstova (uključujući digitalne izvore i medijske sadržaje) kako bi razvijali sposobnost odabira, vrednovanja i korišćenja informacija, odgovorno se odnoseći prema intelektualnoj svojini. Bezbjedno koriste informaciono-komunikacione tehnologije u svrhu učenja.

Stečena znanja iz jezika i književnosti koriste radi daljeg učenja i usavršavanja, kao i snalaženja u društvenom životu (rješavanje problemskih situacija, saradnja, preduzimanje inicijative, razvijanje odgovornog odnosa prema sebi i okolini i slično).

U skladu sa uzrastom, razumiju mjesto, ulogu i značaj jezika i književnosti u očuvanju nacionalnog identiteta i tradicije, kako bi njegovali kulturu svog naroda i poštovali i uvažavali različitosti drugih kultura.

Primjenom znanja iz bosanskoga jezika lakše usvajaju strane jezike.

Primjenjuju raznovrsne strategije učenja i funkcionalno povezuju sadržaje različitih nastavnih predmeta.

Osnovni nivo

Specifična predmetna kompetencija 1 (SPK 1)

Učenici razumiju pojam jezika, znaju kojim jezikom govore i prepoznaju mjesto i ulogu bosanskoga književnoga jezika u društvu. Razlikuju književni jezik od dijalekata. Primjenjuju književnojezičku normu u govoru i pisanju. Imaju razvijen rječnik, u skladu sa uzrastom, a riječi upotrebljavaju shodno komunikativnoj situaciji. Umiju opisati svoj doživljaj književnoga djela i izdvojiti tražene informacije u neumjetničkom tekstu (linearnom i nelinearnom). Poznaaju najznačajnije stvaraoce iz nacionalne i svjetske književnosti i njihova djela iz programa. Povezuju pročitana književna djela predviđena programom sa njihovim autorima. Prave razliku između narodne i autorske književnosti. Interpretiraju književna djela iz programa po zadatim kriterijima (samostalno ili uz pomoć nastavnika).

Specifična predmetna kompetencija 2 (SPK 2)

Učenici povezuju znanja iz gramatike i pravopisa sa jezičkim situacijama u kojima ih primjenjuju. Govore jasno, čitaju tečno, umiju iskazati svoje mišljenje. Sagovornika slušaju pažljivo, uvažavajući njegovo mišljenje. Sastavljaju jednostavan govoreni ili pisani tekst o doživljaju književnog djela, kao i o temama iz svakodnevnog života i svijeta mašte. Čitaju književne i neumjetničke tekstove koristeći različite tehnike čitanja. Razlikuju eksplicitna i implicitna značenja u različitim vrstama tekstova. Koriste različite izvore saznavanja, porede informacije i vrednuju ih.

Specifična predmetna kompetencija 3 (SPK 3)

Učenici se služe književnim jezikom u različitim komunikativnim situacijama. Izražavaju svoje mišljenje argumentirano, uvažavajući tuđe stavove. Biraju odgovarajući jezički izraz u skladu sa kontekstom. Stvaraju različite vrste tekstova. Čitaju, razumiju i parafriziraju književne i neumjetničke tekstove. Koriste čitalačku pismenost i različite strategije čitanja i učenja. Iskazuju ljubav prema književnosti i poštuju vrijednosti nacionalne kulture i kulture drugih naroda. Imaju razvijene čitalačke navike i shvataju značaj čitanja za razvoj sopstvene opće kulture i znanja. Razvijaju ljubav prema nacionalnoj književnosti Bošnjaka. Prepoznaju oblike verbalne agresije (neučtivo obraćanje, nepoštovanje sugovornika, vrijeđanje, govor mržnje i sl.) kao negativnu pojavu.

Ishodi obrazovnog ciklusa (IOC) za kraj osnovnog obrazovanja:

Osnovni nivo		
SPK 1	SPK 2	SPK 3
<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>
– BOS.OO.O.1.1. Znađu koji su dijalekti bosanskoga jezika. – BOS.OO.O.1.2. Razlikuju samoglasnike od suglasnika, pravilan od nepravilnog izgovora glasa. – BOS.OO.O.1.3. Razlikuju promjenjive i nepromjenjive riječi, imenuju vrste riječi i razvrstavaju ih prema osnovnim gramatičkim kategorijama. – BOS.OO.O.1.4. Razlikuju proste riječi od tvorenica. – BOS.OO.O.1.5. Prepoznaju osnovne rečenične članove; razlikuju nezavisne od zavisnih predikatskih rečenica; imenuju vrste nezavisnih rečenica prema njihovoj komunikativnoj funkciji. – BOS.OO.O.1.6. Razumiju značenja riječi, ustaljenih izraza i frazeologizama sa kojima se sreću u školskim tekstovima i svakodnevnoj komunikaciji.	– BOS.OO.O.2.1. Povezuju teorijska znanja iz gramatike sa klasifikacijom jezičkih pojava u jednostavnoj jezičkoj situaciji. – BOS.OO.O.2.2. Služe se „Pravopisom bosanskog jezika” i rječnicima za rješavanje jezičkih i pravopisnih pravila. – BOS.OO.O.2.3. Čitaju književne i neumjetničke tekstove (linearne i nelinearne) i s pažnjom i razumijevanjem slušaju jednostavnije izlaganje (npr. predavanje uživo ili audio, audio-vizuelno ili digitalno izlaganje) izgrađujući navike čitanja i pažljivog slušanja. – BOS.OO.O.2.4. Iskazuju svoj doživljaj o govorenom ili pisanom tekstu (npr. koliko im se tekst dopada, da li im je zanimljiv/neobičan; koje je osnovno osjećanje i ton teksta i sl.). – BOS.OO.O.2.5. Povezuju sadržaj književnog djela sa	– BOS.OO.O.3.1. Koriste znanja iz jezika kako bi se pravilno, jasno i primjereno komunikativnoj situaciji izražavali pisanim i usmenim putem. – BOS.OO.O.3.2. Umiju pročitati informaciju iskazanu u različitim oblicima (tabela, grafikon, hipertekst...) i interpretiraju je na različite načine (usmeno, pismeno, vizuelno, digitalno). – BOS.OO.O.3.3. Pišu primjenjujući različite forme kazivanja i različite funkcionalne stilove. – BOS.OO.O.3.4. Usklađuju odgovarajući jezički izraz sa kontekstom (uključujući i konstruktivnu komunikaciju u saradnji sa drugima, u grupi, na društvenim mrežama i internetu). – BOS.OO.O.3.5. Izražavaju argumentirano svoje mišljenje u skladu sa kontekstom, uvažavajući tuđe stavove. – BOS.OO.O.3.6. Prepoznaju govor

– BOS.OO.O.1.7. Uočavaju osnovne leksičke pojave (jednoznačnost i višeznačnost riječi) i leksičke odnose (sinonimiju, homonimiju i antonimiju). – BOS.OO.O.1.8. Znaju pravopisna pravila i primjenjuju ih u jednostavnijim primjerima. – BOS.OO.O. 1.9. Razlikuju formalno od neformalnog izražavanja i povezuju način izražavanja sa komunikativnom situacijom. – BOS.OO.O.1.10. Povezuju pročitana književna djela sa njihovim autorima; samostalno saopštavaju osnovnu sadržinu djela, osnovnu temu, glavni motiv djela i njegove glavne likove, vrijeme i mjesto radnje; razlikuju osnovne forme kazivanja. – BOS.OO.O.1.11. Klasificiraju tekstove prema različitim kriterijima: književni/neknjiževni tekst, narodna/autorska književnost; djelo u prozi/djelo u stihu; književni rod (epski, lirski, dramski).	sopstvenim ili tuđim iskustvom. – BOS.OO.O.2.6.Sažimaju i prepričavaju prozni tekst razlikujući glavno od sporednog; interpretiraju tekst (opisuju likove, postupke, izvode zaključke...). – BOS.OO.O.2.7. Odabiraju i prilagođavaju komunikativnoj situaciji odgovarajuća izražajna (verbalna i neverbalna) sredstva, leksiku i oblike kazivanja u pisanom i govorenom tekstu. – BOS.OO.O.2.8. Uočavaju informacije u tekstu koje ne razumiju i nalaze načine za saznavanje (postavljaju pitanja); pronalaze informacije iz teksta prema zadatom kriteriju.	mržnje i diskriminatorne stavove u svakodnevnim situacijama i u medijima kao negativnu pojavu; poštuju lične i kulturološke različitosti. – BOS.OO.O.3.7. Koriste čitalačku pismenost (pronalaze informacije, razumiju opće značenje teksta, interpretiraju značenje teksta) kao sredstvo za učenje drugih predmeta. – BOS.OO.O.3.8. Primjenjuju različite strategije čitanja i prilagođavaju ih prirodi teksta i svrsi čitanja (informisanje, učenje, estetski doživljaj, zabava); čitaju, razumiju i interpretiraju nelinearne tekstove. – BOS.OO.O.3.9. Imaju razvijene čitalačke navike i shvataju značaj čitanja za razvoj sopstvene opće kulture i znanja. – BOS.OO.O.3.10. Razumiju značaj književnosti i kulture u svom životu; razvijaju kreativnost i sopstvene stvaralačke sposobnosti na svim poljima; vrednuju književnost kao suštinski dio nacionalne, evropske i svjetske kulture i kao sredstvo za promociju različitih kultura.
---	---	---

		– BOS.OO.O.3.11. Koriste znanja iz jezika i književnosti za učestvovanje u različitim kulturnim sadržajima (priredbе, predstave, književne večeri, izložbe, performanse...), realiziraju unaprijed osmišljene ideje, učestvuju u projektima koji se tiču škole i lokalne zajednice. – BOS.OO.O.3.12. Sastavljaju jednostavniji govoreni ili pisani tekst prema zadatom kriteriju, odgovorno se odnoseći prema pitanjima vezanim za intelektualnu svojinu. – BOS.OO.O.3.13. Uviđaju značaj jezika u njegovanju kulturnog i nacionalnog identiteta; poštuju jezik većinskog stanovništva i jezike nacionalnih manjina u Srbiji i poznaju elemente njihove kulturne baštine i historijskog naslijeđa. – BOS.OO.O.3.14. Uočavaju određene specifičnosti nacionalne književnosti Bošnjaka. Razlikuju pojmove književnosti na orijentalnim jezicima i alhamijado književnosti.
--	--	---

Srednji nivo

Specifična predmetna kompetencija 1 (SPK 1)

Učenici znaju osnovne podatke o porijeklu i razvoju književnoga jezika, njegovoj dijalekatskoj razuđenosti i položaju u evropskoj porodici jezika. Razlikuju osnovne jezičke grupe u Evropi i određuju mjesto bosanskoga jezika u porodici slavenskih jezika. Prepoznaju i imenuju dijalekte bosanskoga jezika. Znađu historijske etape u razvoju bosanskoga književnoga jezika. Imaju osnovna znanja iz različitih oblasti gramatike (fonetike, morfologije, sintakse, leksikologije, stilistike) i pravopisa i primjenjuju ih u govoru i pisanju. Imaju razvijen rječnik u skladu sa obrazovanjem, razlikuju formalno od neformalnog izražavanja i povezuju način izražavanja sa komunikativnom situacijom. Pri tumačenju književnoga djela uočavaju osnovne tematske, kompozicione i jezičko-stilske karakteristike epskog, lirskog i dramskog teksta. Poznađu osnovne književne termine i adekvatno ih primjenjuju u tumačenju književnih djela. Samostalno analiziraju izdvojen problem u književnome i neumjetničkom tekstu.

Specifična predmetna kompetencija 2 (SPK 2)

Učenici povezuju informacije iz različitih oblasti služeći se rječnicima, priručnicima, enciklopedijama i drugim izvorima informacija, uključujući i digitalne. Svoje mišljenje o svakodnevним temama umiju jasno formulirati, argumentirati i javno iskazati. Sastavljaju logičan i strukturiran složeniji govoreni ili pisani tekst. Tumače ključne činioce strukture književnoga teksta kao i njegove tematske, idejne, stilske, jezičke i kompozicione osobine. Tumače idejne i formalne elemente književnoga i neumjetničkoga teksta. Analiziraju izdvojen problem u tekstu i umiju argumentirati svoje mišljenje.

Specifična predmetna kompetencija 3 (SPK 3)

Učenici njeguju sopstveni govor i sastavljaju složenije pisane tekstove o različitim temama poštujući jezičku normu. Koriste osnovnu i sekundarnu literaturu i umiju preporučiti književno djelo i obrazložiti svoj izbor. Primjenjuju osnovne književne termine u tumačenju književnih djela. Imaju razvijenu čitalačku kulturu, čitaju radi umjetničkog doživljaja književnog djela, znanja, bogaćenja leksičkog fonda. Prepoznaju djela od izuzetne važnosti za nacionalnu književnost, kontekstualiziraju ih i smještaju u historijske periode. Povezuju informacije iz neumjetničkih tekstova poredeći ih sa ličnim iskustvom. Koriste znanja iz jezika i književnosti za kreiranje različitih kulturnih sadržaja.

Ishodi obrazovnog ciklusa (IOC) za kraj osnovnog obrazovanja**Srednji nivo**

SPK 1	SPK 2	SPK 3
<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>
– BOS.OO.S.1.1. Razvrstavaju evropske jezike na osnovne jezičke grupe i znaju mjesto bosanskoga jezika u porodici slavenskih jezika. Znaju značaj bosanskoga jezika za kulturu i historiju Bošnjaka. – BOS.OO.S.1.2. Navode osnovne faze u razvoju bosanskoga književnoga jezika i najznačajnije kulturnohistorijske spomenike; klasificiraju dijalekte bosanskoga jezika. Znaju koji je dijalekt u osnovi bosanskoga književnoga jezika. – BOS.OO.S.1.3. Uočavaju eventualne razlike između svog i književnog akcentiranja riječi; umiju odrediti mjesto akcenta u riječi. – BOS.OO.S.1.4. Primjenjuju znanja o podjeli glasova i glasovnim alternacijama u svom govoru i pisanju. – BOS.OO.S.1.5. Razlikuju podvrste	– BOS.OO.S.2.1. Primjenjuju teorijska znanja u uočavanju, ilustriranju i analizi gramatičkih pojava u složenijoj jezičkoj situaciji. – BOS.OO.S.2.2. Uočavaju i ispravljaju greške u svom i tuđem tekstu u skladu sa pravopisnom normom. – BOS.OO.S.2.3. Koriste različite strategije čitanja i učenja u skladu sa postavljenim ciljem. – BOS.OO.S.2.4. Redovno čitaju književna djela iz školskog programa i djela po svom slobodnom izboru, stičući čitalačke navike i razvijajući književni/estetski ukus. – BOS.OO.S.2.5. Doživljavaju književno djelo iskazujući lične utiske; interpretiraju književni i neumjetnički tekst ističući bitne detalje; povezuju, uspoređuju i obrazlažu svoje zaključke činjenicama iz teksta i ličnog iskustva.	– BOS.OO.S.3.1. Izražavaju svoje mišljenje u školskom, privatnom, javnom i medijskom kontekstu služeći se književnim jezikom, uz svijest o socijalnim konvencijama i kulturološkim različitostima. – BOS.OO.S.3.2. Koriste izgrađene vještine suradnje i kulturu komunikacije, kulturu sopstvenog verbalnog i neverbalnog izražavanja, kao i vještine slušanja i poštovanja tuđeg mišljenja u različitim aspektima, medijima i komunikacijskim situacijama. – BOS.OO.S.3.3. Njeguju kulturu svog naroda i poštuju i uvažavaju različitosti drugih kultura. – BOS.OO.S.3.4. Koriste čitalačku pismenost (razmišljaju o tekstu i vrednuju njegov sadržaj; porede činjenice i stavove iznijete u tekstu s vlastitim predstavama, traže dokaze u tekstu i suprotstavljaju ih dokazima iz drugih izvora informacija, koristeći opća i specifična znanja, ali i sposobnost

promjenjivih riječi i njihove gramatičke kategorije, kao i sve glagolske oblike. – BOS.OO.S.1.6. Prepoznaju dijelove tvorenica (korijen, tvorbenu osnovu, prefiks, sufiks) u jednostavnijim primjerima, razvijajući jezičko osjećanje bogateći svoj rječnik. – BOS.OO.S.1.7. Uočavaju sintagme i umiju analizirati jednostavnije rečenice građene po osnovnim modelima; poznaju vrste zavisnih rečenica i razumiju njihovu funkciju. – BOS.OO.S.1.8. Znaju i tumače značenja riječi i frazeologizama koji se javljaju u literarnim i medijskim tekstovima namijenjenim mladima i pravilno ih upotrebljavaju. – BOS.OO.S.1.9. Prepoznaju funkcionalne stilove (književnoumjetnički, naučni, administrativni, publicistički i razgovorni) na osnovu njihovih odlika i primjenjuju ih u skladu sa komunikativnom situacijom. – BOS.OO.S.1.10. Doslijedno primjenjuju pravopisna pravila i uočavaju greške u svom i tuđem	– BOS.OO.S.2.6. Tumače uzročno-posljedične odnose u vezi sa događajima u tekstu, postupcima i karakteristikama likova, historijskim i društvenim kontekstom, tj. motivima, stilsko-jezičkim sredstvima u poeziji; otkrivaju idejni sloj teksta. – BOS.OO.S.2.7. Procjenjuju postupke i osobine likova i tako formiraju i preispituju moralne stavove. – BOS.OO.S.2.8. Razlikuju subjektivnost od objektivnosti u izražavanju, činjenice od interpretacija, prepoznaju metaforičnost; humor, ironiju, satiru; prepoznaju svrhu i cilj izražavanja (propaganda, manipulacija, reklama, informisanje...). – BOS.OO.S.2.9. Organiziraju govoreni ili pisani tekst (osmišljavaju i preoblikuju plan, strukturiraju i preuređuju sadržaj, povezuju dijelove u skladnu govorenu ili pisanu cjelinu). – BOS.OO.S.2.10. Samostalno pronalaze, povezuju informacije iz tekstova iz različitih oblasti i koriste ih u učenju i svakodnevnim životnim situacijama.	apstraktnog razmišljanja) u različitim sferama, (umjetničkoj, digitalnoj, informatičkoj, finansijskoj, zdravstvenoj, medijskoj, naučnoj, matematičkoj...). – BOS.OO.S.3.5. Proširuju interesovanje za čitanje – od različitih neumjetničkih tekstova do književnosti za mlade, nacionalne i svjetske beletristike; umiju da preporuče knjigu i da vrednuju preporuke drugih. – BOS.OO.S.3.6. Razumiju međusobne veze književnosti i kulture; oblikuju svoje estetske i etičke stavove uz pomoć literature. – BOS.OO.S.3.7. Koriste znanja iz jezika i književnosti za kreiranje i/ili vrednovanje različitih kulturnih sadržaja; spremni su da učestvuju u samostalnim i timskim projektima; sposobni su razviti ideju i predstaviti je prepoznajući i ostvarujući ličnu, društvenu i komercijalnu vrijednost. – BOS.OO.S.3.8. Znaju prepoznati djela od izuzetne važnosti za nacionalnu književnost Bošnjaka. – BOS.OO.S.3.9. Znaju historijski kontinuitet književnosti Bošnjaka. Uočavaju i razlikuju karakteristike
--	--	--

tekstu. – BOS.OO.S.1.11. Kontekstualiziraju književna djela na osnovu određenih kriterija i smještaju ih u određene kategorije (kategorije prema teritorijalnoj i nacionalnoj pripadnosti, kategorije prema pripadnosti određenim književnim rodovima i vrstama). Povezuju književna djela sa historijskim i društvenim kontekstom. – BOS.OO.S.1.12. Uočavaju u djelu lirske, epske i dramske elemente; imenuju osnovne književne (pjesma, pripovjetka, roman...) i književno-naučne vrste (biografiju, autobiografiju, dnevnik, putopis, memoare, ljetopis i naučno-popularne tekstove). – BOS.OO.S.1.13. Razlikuju autora književnoga djela od naratora, dramskog lica ili lirskog subjekta; književni tekst od neumjetničkog teksta koji obrađuju iste/slične teme, likove i događaje. – BOS.OO.S.1.14. Imenuju različite oblike kazivanja (pripovijedanje u 1. i 3. licu, hronološko i retrospektivno; opisivanje, vrste opisa; monolog, unutarnji		književnosti na orijentalnim jezicima i alhamijado literature. – BOS.OO.S.3.10. Sastavljaju govorene ili pisane tekstove na osnovu naučenog, osnovne i sekundarne literature; umiju da citiraju i/ili parafraziraju tuđe tekstove. – BOS.OO.S.3.11. Uvažavaju kulturnu raznolikost Srbije, cijene kulturnu baštinu svog zavičaja; imaju razvijene kulturne potrebe, znaju kako da ih iskažu i zadovolje.
--	--	--

monolog i dijalog), jezičko-stilska izražajna sredstva, kao i vrste stiha, strofe i rime prilikom interpretacije i analize književnih djela. – BOS.OO.S.1.15. Prave razliku između parafraze (prepričavanja) i analize djela. Uočavaju fabulu u književnome djelu.		
--	--	--

Napredni nivo

Specifična predmetna kompetencija 1 (SPK1)

Učenici razumiju funkcije i značaj jezika i višejezičnosti. Imaju detaljnija znanja o gramatici bosanskoga jezika (akcentima, sastavu riječi, značenju padeža i glagolskih oblika, strukturi rečenice); poznaju strukturu rečničnog člana. Vладаju usmenim i pisanim oblicima potrebnim za školovanje, građansku i socijalnu uključenost. Procjenjuju stilske postupke u književnome i neumjetničkom tekstu i tumače njihovu ulogu u ostvarivanju estetskih i značenjskih odlika različitih vrsta tekstova. Razumiju i uspostavljaju veze između književnosti i drugih umjetnosti, nauke i tehnologije. Razvijaju lični, nacionalni i kulturni identitet, svijest o pripadnosti evropskom i svjetskom kulturnom naslijeđu na osnovu djela bošnjačke, regionalne i svjetske književnosti, pozorišne i filmske umjetnosti, naučne i umjetničke baštine i različitih oblika medijske kulture.

Specifična predmetna kompetencija 2 (SPK2)

Učenici govore javno i pred većim auditorijem o temama iz jezika, književnosti i kulture. Uočavaju istraživačke i stvaralačke mogućnosti u procesu učenja jezika i književnosti i primjenjuju stečena znanja i vještine u svakodnevnom životu. Istražuju karakteristike registara i stilova vezanih za rječnike i izbor odgovarajućih jezičkih izraza. Uspoređuju informacije iz različitih disciplina i medijskih izvora i kritički se odnosi prema njima.

Proširuju znanje o karakteristikama književnosti na orijentalnim jezicima i alhamijado književnosti i njihovim žanrovima.

Specifična predmetna kompetencija 3 (SPK3)

Učenici imaju naviku i potrebu da razvijaju govornu i čitalačku kulturu, kako radi sopstvenog usavršavanja tako i radi učešća u građanskome i društvenome životu. Prate utjecaj socioekonomskih kretanja na jezik, književnost, kulturu i nauku; brinu o održivom načinu života u zajednici. Njeguju humani i kritički odnos u dijalogu među kulturama. Spremni su da preuzmu odgovornost za izbore i odluke koji utječu na lični život i život zajednice. Razvijaju ljubav i interesovanje prema nacionalnoj književnosti.

Ishodi obrazovnog ciklusa (IOC) za kraj osnovnog obrazovanja**Napredni nivo**

SPK 1	SPK 2	SPK 3
<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>	<i>Učenici:</i>
– BOS.OO.N.1.1. Razumiju i objašnjavaju osnovne funkcije jezika (komunikativnu i stvaralačku); poznaju pojmove jednojezičnosti i višejezičnosti i znaju odgovarajuće jezičke prilike u Srbiji. – BOS.OO.N.1.2. Umiju odrediti dužinu/kvantitet akcenatskog sloga i primjene pravila akcentuacije u jednostavnim primjerima (unutrašnji slogovi i jednosložne riječi); – BOS.OO.N.1.3. Određuju glasovne alternacije i primjenjuju književnojezičku normu u vezi sa njima. – BOS.OO.N.1.4. Pronalaze i imenuju dijelove riječi u vezi sa oblicima riječi (gramatičku osnovu i nastavak za oblik); znaju osnovna značenja padeža, imenuju lične i nelične, proste i složene glagolske oblike i pravilno ih upotrebljavaju u pisanju i govoru. – BOS.OO.N.1.5. Imenuju osnovne tvorbene modele (prefiksacija, izvođenje,	– BOS.OO.N.2.1. Analiziraju ključne činioce strukture književnog teksta (tematske, idejne, stilske, jezičke i kompozicione osobine) koristeći književno-teorijsku terminologiju. – BOS.OO.N.2.2. Procjenjuju funkciju upotrijebljenih stilskih sredstava (stilske figure, oblici kazivanja, slojevitost u značenju) u određenom kontekstu. – BOS.OO.N.2.3. Analiziraju problem, ideju ili poruku u književnom i neumjetničkom tekstu sagledavajući ih iz različitih perspektiva; pronalaze argumente, rangiraju i preispituju njihovu vrijednost i eventualno koriguju svoje stavove. – BOS.OO.N.2.4. Prepoznaju i tumače motive i simbole karakteristične za divansko pjesništvo. Koriste rječnik	– BOS.OO.N.3.1. Razumiju i koriste mogućnosti jezika, istražuju i izražavaju stavove o sebi, kao i o društvenim, kulturnim, moralnim, duhovnim i estetskim dimenzijama ljudskih iskustava. – BOS.OO.N.3.2. Imaju interaktivan odnos prema medijima; prepoznaju različite vrste medijskih manipulacija i njihov utjecaj na oblikovanje stvarnosti. – BOS.OO.N.3.3. Razvijaju lični stil u verbalnom i neverbalnom izražavanju. – BOS.OO.N.3.4. Njeguju pozitivne interakcije i saradnju u timskom radu uz istrajnost i proaktivnost u ostvarivanju ciljeva; spremni su učestvovati u aktivnostima zajednice i društva. – BOS.OO.N.3.5. Uočavaju i prate razvoj i utjecaj umjetnosti, nauke i tehnologije na pismenost i jezik; brinu o očuvanju kulturnohistorijskih spomenika, o bezbjednosti i održivosti životne

prefiksarno-sufiksna i slaganje) i koriste ih radi bogaćenja svog rječnika. – BOS.OO.N.1.6. Analiziraju sintagme, predikatske i komunikativne rečenice i uviđaju njihov međusobni odnos u jezičkom sistemu; primjenjuju osnovna pravila slaganja rečeničnih članova. – BOS.OO.N.1.7. Određuju značenja nepoznatih riječi i izraza na osnovu njihovog sastava i/ili konteksta u kome su upotrijebljeni; poznaju i koriste metaforu i metonimiju kao leksičke mehanizme. – BOS.OO.N.1.8. Tumače odlike lirskog, epskog i dramskog u različitim književnim djelima i u književnim vrstama na međi (npr. dramski spjev, lirskonarativne vrste). – BOS.OO.N.1.9. Uočavaju i opisuju jezičke, strukturne i/ili estetske osobine književnog i neumjetničkog djela i koriste ih u vrednovanju književnog djela i razvijanju vlastitog stila izražavanja.	tesavvufskih simbola. Prepoznaju žanrove divanske poezije. – BOS.OO.N.2.5. Analiziraju karakteristike alhamijado književnosti. Razlikuju njihovu umjetničku i didaktičku funkciju. Prepoznaju žanrove alhamijado književnosti. – BOS.OO.N.2.6. Usklađuju svrhu, sadržaj i način izlaganja sa komunikativnom situacijom. – BOS.OO.N.2.7. Sastavljaju različite tipove tekstova (biraju odgovarajuće elemente funkcionalnih stilova i forme kazivanja) ispoljavajući originalnost i kreativnost. – BOS.OO.N.2.8. Istražuju i uspoređuju informacije iz različitih medijskih izvora vrednujući pouzdanost izvora i relevantnost informacija.	sredine. – BOS.OO.N.3.6. Koriste čitalačku pismenost da bi objektivno i kritički razmatrali sadržaj i formu teksta, njegovu strukturu, žanr, način i stil pisanja; razlikuju činjenice od interpretacije, kao i autorove eventualne pristrasnosti i predrasude. – BOS.OO.N.3.7. Čitajući i pišući, proširuju svoje vidike i razvijaju svoj misaoni i emocionalni svijet, uz spremnost da preuzmu odgovornost za izbore i odluke koji utječu na lični život i život zajednice. – BOS.OO.N.3.8. Njeguju humani i kritički odnos prema kulturnim različitostima i načinu na koji se književnošću i drugim umjetnostima može doživjeti i oblikovati svijet. – BOS.OO.N.3.9. Razvijaju ljubav prema nacionalnoj književnosti Bošnjaka koja nije dio školske lektire. – BOS.OO.N.3.10. Vrednuju jezik kao medij nacionalne kulture, nacionalnu kulturnu baštinu i kulturnu raznolikost Evrope i svijeta.
--	---	---

